

ایرانی ها دست پر به مجمع جهانی دانشمندان جوان بریکس رفتند

استقبال بریکسی هااز ایده هاب آینده نگاری

استفاده از ظرفیت های های بین المللی برای توسعه فعالیت های علمی و فناوریانه را باید جزء مؤلفه های اساسی در علم و فناوری کشورهای پیشرو دانست. قطعاً برای استفاده از چنین ظرفیت هایی شرکت در برنامه های جهانی که به صورت سالانه برگزار می شود، می تواند شرایط را برای شبکه سازی بین دانشمندان، تبادل استاد و دانشجو و حتی تعریف پروژه های مشترک در عرصه های مختلف فراهم کند که

نمونه آن را باید ظرفیت بریکس دانست. خوشبختانه ایران هم طی سال های اخیر به عنوان یکی از اعضا شناخته می شود و حالا دومین حضور کشورمان در مجمع جهانی دانشمندان جوان بریکس فرصت خوبی را فراهم کرده تا بتوان در کنار معرفی دستاوردهای علمی کشور، از ظرفیت های دیگر اعضا هم برای توسعه علم و فناوری بهره برد. مجمعی که از ۲۴ تا ۲۶ شهریورماه در برزیل برگزار شد و در آن ۸ تن از اساتید زیر ۴۰ سال کشور در دو بخش دانشمند جوان زیر ۴۰

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات سیاست علمی کشور:

پیشنهاد ایجاد هاب آینده نگاری بریکس را ارائه کردیم

بازاندیشی ایده ها برای STI مبحثی است که رضا حافظی در پنل دیپلماسی علمی ارانه داده است. این عضو هیئت علمی مؤسسه سیاست های علمی کشور در این پنل به سرمایه گذاری عظیم بریکس در حوزه علم و فناوری و وجود شکاف های اجرایی با کشورهای پیشرفته پرداخت. او در گفت وگو با «فرهنگنگان» با بیان اینکه در روز اختتامیه بریکس بحث راه اندازی هاب آینده نگاری فناوری را مطرح کردیم، گفت: «مبحثی که در آنجا مطرح کردم، درباره پیشت پرده های حکمرانی علم، فناوری و نوآوری بود. ایده اصلی هم آن بود که سال هااست کشور های بریکس سرمایه گذاری کلان در حوزه تکنولوژی انجام می دهند اما هنوز گپ های زیادی داریم. هر چند که ابراداتی مانند محدودیت منابع، بروکراسی سنگین، شبکه سازی و دستیابی به فناوری های ارزان به عنوان چالش های این حوزه است؛ اما برخی اتفاقات هم به اصطلاح زیر کوه یخ فناوری در بریکس رخ می دهد که مربوط به فلسفه حکمرانی علم و فناوری و نوآوری است.»

وی گفت: «برای اینکه به ایده هاب آینده نگاری برسیم نظام فکری رنالیست را در کنار نظام فکری لیبرالیست قرار دادم. رنالیست دنیایی را تصویر می کند که من سیاست گذار در آن به دنبال این هستم که فناوری را برای کشور خودم داشته باشم، یعنی فضای رقابتی به حدی جدی است که سیاست گذاران به دنبال منافع مالی هستند اما در نگاه لیبرال وضعیت متفاوت است. یعنی سیاست گذار در این نظام می گوید که چون منابع محدود و زمان هم کم است، ناگزیر به شبکه سازی است.»

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات سیاست علمی کشور با بیان اینکه در گزارشی که در بریکس ارائه کردم وضعیت ۱۵ کشور از جمله کشورهای عضو را مورد بررسی قرار دادم، ادامه داد: «بر اساس این بررسی، گروهی از دهه ۱۹۸۰ تا اوایل ۲۰۰۰ یک تغییر بزرگ را داشته و بعد از سال ۲۰۰۰ هم دیدیم که این کشور شوکفا شد. یعنی از نگاه محافظه کارانه رنالیست به سمت لیبرال حرکت کرد. البته باید این مسئله را مدنظر قرار داد که مسیری که یک کشور دیگر رفته، در دیگر کشورها هم جواب می دهد یا خیر؛ چراکه قطعاً در شرایط تحریمی نمی توان نگاه شبکه محور را خیلی مدنظر قرار داد.»

عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر مطرح کرد

پیشنهاد ایجاد زیرساختی برای تاب آوری نوآوری در کشورهای بریکس

عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر گفت: «نکته ای که در بریکس مطرح کردم این بود که احتمال دارد ما بار دیگر درگیر بحران هایی مانند کرونا یا مسائل اجتماعی، اقتصادی و جنگ در سطح جهانی شویم و برای خروج از این بحران ها هم چند پیشنهاد ارائه کردم که اولین آن ایجاد زیرساختی برای تاب آوری نوآوری در کشورهای عضو بریکس بود. یعنی این کشورها باید تمرکزشان را از اتصال به پلتفرم های جهانی خارج کرده و برای خود جنوب جهان یک راه ارتباطی جداگانه داشته باشند.»

درک درست از آینده گام اول حکمرانی علم و فناوری

حافظی با اشاره به اینکه بعد از اینکه شرایط را در حکمرانی علم و فناوری و نوآوری بررسی کردم، به چند مسئله برای حل چالش ها رسیدم، گفت: «اولین کاری که باید صورت بگیرد، درک درست از رخدادهای آینده است و برای داشتن این نگاه، با توجه به محدودیت مالی که ما و کشورهای عضو داریم، باید از ظرفیت دیگر کشورها استفاده کنیم. در این شرایط پیشنهاد دادم که هاب آینده نگاری فناوری و یا به زبان ساده تر هاب آینده نگاری ایجاد شود تا این گروه از ظرفیت های علمی و زیرساخت های کشورهای مختلف استفاده کنیم. این هاب می تواند دبیرخانه هم داشته باشد و بخشی از فعالیت های مربوط به آن را کشورهای مختلف انجام دهند.»

وی بیان داشت: «در جریان برگزاری رویداد بریکس، با نمایندگان روسیه و برزیل هم صحبت کردم تا بتوانیم تشکیل هاب را به عنوان یکی از دستاوردهای نشست مطرح کنیم و خوشبختانه توانستیم اقدامات خوبی را هم رقم بزنیم. به طوری که بعد از برگشت از بریکس شاهد آن بودیم که تقریباً هر روز خبری مرتبط با هاب داشته باشیم. به عبارت دیگر دبیرکل کمیته CTI فدراسیون روسیه از ما دعوت کرد تا در یک کنگره دانشمندان جوان که احتمالاً ذیل بریکس تعریف می شود شرکت کنیم و قرار است این کنگره در آذربایجان برگزار شود و در آن بناسات تا مباحث مربوط به سیاست گذاری برای توسعه علم و فناوری مطرح شود. همچنین نشست دیگری هم بناسات در برزیل برگزار شود و از ایران نیز برای حضور در آن دعوت شده است.»

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات سیاست علمی کشور اظهار داشت: «تلاشیم آن بود که شبکه ای که به چهره هایی که در بریکس حضور دارند را دور هم جمع کنیم که خوشبختانه این ایده هم به خوبی جواب داد و با استقبال روبه رو شد. حضور فعال نمایندگان ایران در عرصه های مختلف و حضور چهره های قوی علمی در بریکس باعث شد تا حتی شخصاً از نماینده هند بشنوم که ایرانی ها توانایی بالایی در حوزه های علمی شان دارند.»

تعامل با بریکس در حل چالش مهاجرت نخبگان مؤثر است

حافظی درباره نقش بریکس در رفع چالش های علمی و فناوری کشور گفت: «امروز یکی از مسائلی که کشورمان با آن روبه روست، بحث

سال و جایزه نوآوران شرکت کردند. اساتیدی که در سه حوزه تغییرات اقلیمی، دیپلماسی علمی، هوش مصنوعی و بخش مجزای فناوری در پتل ها حضور یافته و به سخنرانی پرداختند. در این گزارش سراغ رضا حافظی، عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات علمی کشور و سعید روشنی، عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر رفته ام تا درباره ایده هایی که در بریکس مطرح کرده و نقش این اجلاس در تقویت علم و فناوری کشور بگویند.

مهاجرت نخبگان است و نمی توان از آن فرار کرد. تصور می کنم در تعامل با کشورهای عضو بریکس می توان این چالش را تا حدی حل کرد؛ چرا که کشورهای عضو تا حدی منابع مشترک دارند و به همین دلیل می توانیم تبادل استاد و دانشجو را با کشورهای عضو داشته باشیم و این مسئله باعث می شود تا تکاپو را دوباره به دانشگاه ها برگرداند. حتی برزیلی ها و روسی ها به صراحت از تبادل دانشجو و استاد با ما استقبال کرده اند، پویایی در نهاد تکنولوژی باعث می شود تا تکنسین های ما نیز کمتر به سمت مهاجرت از کشور بپیچند.»

وی ادامه داد: «مزیت دیگر آن است که ما با کشورهای عضو بریکس چالش های مشترک زیادی داریم که شاید حل کردن آن ها برای تک تک کشورها به دلایل متنوع مقدور نباشد، یعنی شاید یک کشوری منابع مالی محدود و یا منابع انسانی کمتری داشته باشد اما برداشتم آن است که اگر در کنار یکدیگر قرار بگیریم، می توانیم به صورت تیمی و گروهی به حل بسیاری از این چالش ها بپردازیم. به خصوص در حوزه تکنولوژی و AI که آمریکایی ها قرار است طی ۵ یا ۱۰ سال آینده، بیش از GDP ایران در این حوزه سرمایه گذاری کنند و برای اینکه از این حوزه عقب نمانیم، قطعاً باید از ظرفیت کشورهای عضو بریکس استفاده کرد.»

زمینه سازی ارتقای نقش ایران در دیپلماسی علمی

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات سیاست علمی کشور به دستاوردهای بریکس اسامال اشاره و تصریح کرد: «تثبیت جایگاه ایران به عنوان پیشنهادهنده ابتکار «هاب آینده نگاری»، آغاز مذاکرات عملی برای تبادل دانشجو و استاد، و همکاری های پژوهشی با برزیل، دعوت متقابل با روسیه برای گسترش روابط دانشگاهی و کنفرانسی و ایجاد بستر برای پیوند آینده نگاری و دیپلماسی علم به عنوان عرصه جدید کشنگری ایران را باید از جمله مهم ترین دستاوردها قلمداد کرد.» حافظی با بیان اینکه شرکت در بریکس ۲۰۲۵ فراتر از یک حضور نمادین بوده است، خاطرنشان کرد: «این سفر زمینه ساز ارتقای نقش ایران در دیپلماسی علم و آینده نگاری در سطح بریکس شد. ابتکار «هاب آینده نگاری» می تواند بستر کشنگری مؤثر ایران در آینده بریکس باشد. از سوی دیگر روابط دوجانبه با برزیل، روسیه و چین ظرفیت های عملی برای توسعه همکاری های پژوهشی، مالی و آموزشی فراهم کرده که ادامه این مسیر نیازمند پیگیری نهادی و سیاستی در داخل کشور خواهد بود.»

نمونه ترین دانشجویان کشور ۸ مهرماه تقدیر خواهند شد

دانشجویان نمونه اتاق های فکر تخصصی تشکیل می دهند

روز گذشته سازمان امور دانشجویان میزبان اهالی رسانه ای بود که این بار به مناسبت نشست خبری سی و دومین جشنواره دانشجویان نمونه کشوری به آنجا رفته بودند. در این نشست خبری که با تأخیر یک ساعته برگزار شد، سعید حبیبی، معاون وزیر علوم و رئیس سازمان امور دانشجویان و مسعود حبیبی، معاون فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت حضور داشتند و هر کدام از روند دآوری ها و تعداد شرکت کنندگان در جشنواره مربوط به خودشان توضیحاتی ارائه دادند. حبیبی در ابتدای این نشست با تبریک آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۴ و هفته دفاع مقدس گفت: «مهرماه همواره ماهی به یادماندنی است؛ ماهی که همزمان با شروع سال تحصیلی، ابعاد آموزشی، پژوهشی و فرهنگی دانشگاه ها نیز آغاز می شود. جشنواره دانشجویان نمونه یکی از رویدادهای ارزشمند این ماه است که امسال وارد سی و دومین دوره خود شده است.»

معاون وزیر علوم افزود: «هدف جشنواره ارتقای معنویت، تشویق دانشجویان به پایبندی به هویت ملی و ارزش های اسلامی، تقویت اخلاق حرفه ای، افزایش تحرک و نوآوری و شناسایی استعداد های برتر علمی، فرهنگی و پژوهشی است. این جشنواره با در نظر گرفتن شاخص های علمی، پژوهشی و فرهنگی، دانشجویانی را که بالاترین امتیاز را کسب کنند به عنوان الگو به جامعه دانشگاهی معرفی می کند. الگو سازی، فرهنگ سازی علم آموزی و پرورش ابعاد شخصیتی دانشجویان از مهم ترین اهداف این جشنواره است.»

جایزه ۱۵۰ میلیون تومانی برای دانشجویان نمونه کارشناسی ارشد

حبیبی در توضیح روند برگزاری جشنواره افزود: «فراخوان جشنواره از ۱۷ آذر ۱۴۰۳ در دانشگاه های تابعه وزارت علوم آغاز شد. مرحله دآوری دانشگاهی از ۲۰ دی تا ۱۵ اسفند انجام گرفت و سپس ارزیابی کشوری از ۲۰ اسفند ۱۴۰۳ تا ۱۶ فروردین ۱۴۰۴ ادامه یافت. در این فرآیند، هزار و ۶۶۳ دانشجو در مرحله دانشگاهی شرکت کردند که در نهایت ۹۳ نفر به مرحله کشوری راه یافتند؛ از این تعداد ۸۳ دانشجوی ایرانی و ۱۰ دانشجوی خارجی بودند که این دانشجویان خارجی از کشورهای عراق، افغانستان و سوریه بودند، اما در نهایت جزو برگزیدگان نشدند.» رئیس سسازمان امور دانشجویان با بیان اینکه از میان این ۹۳ نفر، در نهایت ۲۳ نفر به عنوان برگزیده کشوری انتخاب شدند که شامل ۱۵ دانشجوی دکتری، ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۵ دانشجوی کارشناسی بودند و این برگزیدگان از ۱۵ دانشگاه کشور هستند، گفت: «البته برخی دانشگاه ها عملکرد قابل قبولی نداشته اند. متأسفانه برخی دانشگاه ها در ارزیابی و معرفی دانشجویان نمونه کوتاهی کرده اند، در حالی که انتظار می رود همه مراکز آموزش عالی به طور جدی در این فرایند مشارکت کنند. همچنین لازم است در شیوه های ارزیابی و داوری بازنگری هایی صورت گیرد؛ چراکه در برخی دانشگاه های بزرگ سخت گیری بیش از اندازه وجود دارد، در حالی که در برخی دیگر ارزیابی ها با تساهل بیشتری انجام می شود.»

معاون وزیر علوم گفت: «امیدواریم با رفع نواقص موجود، در سال آینده سی و سومین جشنواره دانشجویان نمونه را با کیفیت بالاتر و حضور گسترده تر برگزار کنیم.» رئیس سازمان امور دانشجویان از مشوق های در نظر گرفته شده برای برگزیدگان خبر داد و گفت: «برای دانشجویان کارشناسی ارشد مبلغ ۱۵۰ میلیون تومان جایزه در نظر گرفته شده و برگزیدگان مقاطع کارشناسی نیز می توانند بدون آزمون در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل دهند. علاوه بر این، با حمایت معاون اول رئیس جمهور مقرر شده از میان دانشجویان نمونه منتخب، اتاق های فکر تخصصی تشکیل شود تا این نخبگان در موضوعات مهم کشور از جمله آموزش، فضای مجازی و هوش مصنوعی نقش آفرینی کنند.» وی در پایان با اشاره به ضرورت بازنگری در آیین نامه جشنواره خاطرنشان کرد: «برای ایجاد رقابتی عادلانه لازم است معیار های ارزیابی در دانشگاه های مختلف یکسان سازی شود؛ چراکه برخی دانشگاه ها سخت گیرانه عمل می کنند و برخی دیگر با تساهل بیشتری داوری می کنند. امیدواریم با اصلاح آیین نامه، انتخاب دانشجویان نمونه واقعی تر و منصفانه تر صورت گیرد.»

۱۳ دانشجویان ۱۰ دانشگاه علوم پزشکی جزو دانشجویان نمونه شدند

در ادامه این مراسم، مسعود حبیبی، معاون دانشجویی و فرهنگی وزارت بهداشت، با تبریک آغاز سال تحصیلی گفت: «در حال حاضر ۲۰ میلیون دانشجو و دانش آموز داریم. کشوری که ۲۰ میلیون دانشجو و دانش آموز دارد باید خیلی امیدوار باشد.» وی افزود: «برای ما خیلی مهم است که استعداد دانشگاهیان را شناسایی کرده و زمینه پیشرفت آن ها را بیشتر فراهم کنیم. جشنواره دانشجویان نمونه یکی از راهکارهایی است که دانشجویان مستعد را شناسایی کرده و زمینه رشد آن ها را فراهم می کند تا الگویی برای دانشجویان دیگر باشند.» معاون دانشجویی و فرهنگی وزارت بهداشت افزود: «خلافت و نوآوری یکی از ظرفیت های این دانشجویان است. به یوزه در شرایطی که استکبار جهانی برای کشور ما به وجود آورده است. در جایی که ما به خود آمده بودیم، توانستیم موشک های مختلف را طراحی کنیم؛ همان نقطه قوت ما بود که باعث شد دشمن متجاوز در خواست آتش بس دهد.» حبیبی افزود: «اما جایی نمونه از ۱۰ دانشگاه علوم پزشکی را شناسایی کرده و زمینه ضعیف ما بود و آسمان ما در اختیار آن ها بود. البته این به معنی نادیده گرفتن تعاملات بین المللی نیست؛ نکته اینجاست که استعدادها شناسایی شود. خلافت و نوآوری امروز برای کشور ما ضرورت دارد.» وی ادامه داد: «در فراخوان دانشجویان نمونه کشوری وزارت بهداشت، یک هزار و ۳۶۸ نفر در آذرماه از ۶۱ دانشگاه علوم پزشکی شرکت کردند. از این تعداد، ۷۳ نفر از دانشجویان وارد مرحله کشوری شدند که از ۲۸ دانشگاه سطح کشور بودند. در نهایت، ۱۳ نفر به عنوان دانشجوی نمونه از ۱۰ دانشگاه علوم پزشکی انتخاب شدند.» معاون دانشجویی و فرهنگی وزارت بهداشت در خصوص برگزاری مراسم جشنواره دانشجویان نمونه کشوری گفت: «این مراسم روز ۸ مهرماه در دانشگاه علوم پزشکی تهران با حضور معاون اول رئیس جمهور، وزرای علوم و بهداشت، مسئول نهاد نمایندگی رهبری و دانشجویان برگزیده خانواده آنان برگزار می شود.» گفتنی است در پایان مراسم از لوح سی و سومین دوره جشنواره دانشجویان نمونه کشوری رونمایی شد.